

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. XI. Occultam Dei prouidentia[m] elucere in distributione graduum virtutum, & gratiarum ad præclara, & prodigiosa facinora efficienda: & charitatem esse super omnia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

quam fumum euanescere; quia non est aliud talis scientia, quam vanitas quaedam, & superbia. At charitas dat, & ipsi scientiæ, & omnibus virtutibus stabilitatem & firmitatem: quare quod illa ædificat solidum est, plenum, ac diuturnum.

AD QVOD vtitur præcipuè virtute quadam, quam Sanctus Thomas STVDIOSITATEM appellat, cuius munus est, sciendi appetitum ita moderari, vt reliquis studiosis operibus sese accommodet: eum in modum, qui traditur in ultimo Tomo, in quo agitur de Doctoribus & Magistris.

8.
22.9.166.
167.
S. Studio-
itate.

CAPVT XI.

OCCVLTAM DEI PROVIDENTIAM
elucere in distributione graduum virtutum, & gratiarum
ad præclara & prodigiosa facinora efficienda:
& charitatem esse super omnia.

RANSEAMVS iam à naturalibus ad *supernaturalia*, & ab ordinarijs ad *extraordinaria* & prodigiosa: in quibus multò magis eminet *suprema Dei nostri providentia*, a distribuens *gratie* suæ dona filijs Ecclesiæ, in quibus Sanctus Apostolus Paulus (vt exponit Sanctus Thomas) tria distinxit diuisionum genera, quæ Spiritus Sanctus fidelibus distribuit. *Primum* genus est *gratiarum*, ad res extraordinarias & prodigiosas: quales sunt gratiæ miraculorum, & expellendi Dæmones. *Secundum* est *ministeriorum* & officiorum Ecclesiæ, qualis est gubernatio, ac diuini Verbi prædicatio. *Tertium* appellatur *operationum*, ad insignia opera in omni genere rararum & extraordinariarum virtutum: quales sunt gratiæ, singularis abstinentiæ, aut patientiæ: quæ in multis Monachis & Martyribus eluxit. Et sub his continentur plures aliæ, quæ communem & ordinarium stylum excedunt: quarum distributio solius Dei est propria: adeoque occulta, vt nullus humanus intellectus possit eam assequi.

21. Cor. 12. 4
In eum locum Lectio.

Tria genera diuisionū.

QVIS enim nouerit, cur aliquis Sanctorum multa edat miracula, alius pauca, alius nulla? Et cur hic donum habeat Prophetiæ, ille linguarum, alius extases & reuelationes multas, alius eis careat? Et cur aliqui extraordinarijs fauoribus præueniantur, vt ad altissimum sanctitatis gradum ascendant, alii in inferioribus gradibus sistant, alii denique tritam & ordinariam viam teneant? Quod totum non aliam habet causam,

b 1. Cor. 12.

11.

c Esch. 33. 7.

*Decem dies
discernit,
non Sol.*

causam, quam gratiosam voluntatem ipsiusmet Dei, ac Divini eius Spiritus
b diuidentis singulis prout vult. quæ voluntas, vt libera, ita semper est iusta.
 Cuius arcana insinuauit Sapiens præclaris illis similitudinibus in modum
 interrogationum: *c quare dies diem superat & iterum lux lucem, & annus an-
 num à sole.* Cum tamen vnus idemque Sol omnes illos faciat: quasi diceret:
 cum vnus & idem sit Sol, qui luce sua & motu dies oës & annos faciat: quo-
 modo in eis tantum experimur discrimen? si enim naturalia inspiciamus,
 alij dies sereni sunt, & calidi; alij obscuro & frigidi; quidam anni sunt fer-
 tiles, alij valde steriles; & mille sunt in hyeme & æstate mutationes. Quod
 si inspiciamus moralia, alij dies sunt ad laborandum, alij Festi; & horum
 quidem alij solenniores, alij non ita. Cum igitur Sol semper sit idem, nec
 ex se aliud faciat, quam quod iubet Deys, satis apparet diuinam sapien-
 tiam tantæ huius dierum varietatis causam esse. *Ex ipsis inquit, exaltauit, &
 magnificauit DEVS, & ex ipsis posuit in numerum dierum.* quemadmodum ap-
 paret in solennitatibus in antiqua lege constitutis; & in eis, quas nunc in le-
 ge noua singulis hebdomadis, mensibus & annis celebramus. Quod non
 procedit ex eo quod alij dies sint meliores in naturalibus: hoc enim nomi-
 ne æquæ bona & apta est Feria sexta atque dies Dominica, neque hæc præ-
 stantior est Feria secunda: & tam est bona dies Vigiliæ, quam Festi & ipsius
 Paschatis: omnes enim dies vnum & idem habent principium, solem scilicet.
 Quæ differentia cum non aliquo casu euenerit, referenda est ad *sapientiam
 Dei*, quæ illam ad maiorem suam gloriam direxit, designans certos dies di-
 uino suo cultui dicatos; alios pœnitentiæ operibus; alios laboribus corpora-
 libus. hunc ergo in modum ait Sapiens, licet oës homines ex eadem terrena
 massa sint; & hoc nomine æquales: eos tamen DEVS *in multitudine discipline
 & sapientie sua separauit, & immutauit vias eorum*, ita vt ad varia exercitia &
 varios vitæ instituendæ modos sese applicarent. *Et ex ipsis benedixit & exal-
 tauit: & ex ipsis sanctificauit, & ad se applicauit:* quia gratis eos vocauit & be-
 nedictionibus dulcedinis præuenit; præclarissimis suæ gratiæ donis exal-
 tauit; efficiens, vt miraculis editis in mundo iplenderent; & excellentibus
 heroicisq; charitatis & sublimis sanctitatis actibus eosdem sanctificans, et-
 iam ad se applicauit, & conseruauit, ad præclarissima seruitij sui facinora.
 Ex ipsis quoque alios posuit in statu, rationeque vitæ aliquantò inferiori:
 quos etiam minoribus gratijs & fauoribus præuenit: aliam verò multitudi-
 nem reliquit in statu communi & ordinario hominum, dans illis commu-
 nia tantum gratiæ auxilia; desideras, omnes saluos fieri: quamuis multi eo-
 rum culpâ suâ id non assequantur: & propterea *illis maledixit, & humiliavit,
 & conuertit illos à separatione iustorum.* Et quamuis hæc maledictio & separa-
 tio sit iusta in pœnam peccatorum ipsorum, quemadmodum in sententiâ

ultimi

ultimi iudicij id exprimeretur: *præuentio* tamen electorum aded insignis fit, ex
 mera *gratia*, quâ Deus Dominus noster manifestat misericordiæ suæ magni-
 tudinem: vt in eis glorificetur. quemadmodum fit in diebus, quos ille solen-
 nes constituit. Ex quo fit, vt qui ingentibus & extraordinarijs donis est præ-
 uentus, non sit cur inaniter superbiat; sed multum habeat, cur se humiliet, &
 animum gratum ostendat. Et qui ordinarijs tantum donis est præuentus, nõ
 est cur queratur, aut anxietur; siquidem ordinaria illâ viâ saluari potest, nisi
 ipse sibi desit. Et quemadmodum dixit Thomas de Kempis, nihil Domine
 ita debet eum, qui te diligit, delectare & consolari; atque sanctissima tua vo-
 luntas; & pacatus animus ex æterna tua dispositione. Magisque quietus &
 & contentus cum hoc solo esse debet, quàm cum omnibus alijs bene-
 ficij acceptis & accipiendis. Eoque magis hoc verum est, quodd in hac vita
 mille sint mutationes: nam quemadmodum Feria secunda fuit hoc anno
 valde solenne Festum, sequenti verò erit dies vulgaris & laboriosus; & Feria
 tertia, quæ hoc anno fuit laboris, sequenti erit Festum solenne: ita euenire
 potest, vt qui hodiè magna habet dona Dei, cras humilietur & affligatur:
 & qui hodiè est humiliatus & afflictus, crastina die exaltatum se videat ma-
 gnis illis donis, quæ alter habebat; vt sic quisque viuat cum humilitate, &
 cautè tanquam qui à diuina providentia omninò dependeat.

Hoc idem clariùs adhuc exprimit secunda Sapientis similitudo: *qua-
 re lux lucem superat?* hoc est, cur Sol lunam, & hæc stellas, & vna stella a-
 liam in lumine & claritate superat; aut in loco & magnitudine? certum
 est enim, hunc excessum originem habere ab æterna Dei sapientia; quæ
 ex nihilo aut ex vna eademque materia hanc fecit stellarum varietatem;
 ita vt nulla possit reddi ratio huius præminentia naturalis, quam vna
 habet præ alia. Hunc ergò in modum, electorum, quos Apostolus con-
 fert *d cum stellis*, admirandam diuersitatem constituit providentia diuina,
 vocans & specialibus inspirationibus præueniens, quos illa vult esse alijs
 excellentiores in sanctitate, & gratiæ suæ donis. Quare quosdam facit
 quasi *soles* in sua Ecclesia, constituens in singulis Ciuitatibus Religioni-
 bus, aut familijs præclarum aliquem, qui reliquis adferat splendorem: a-
 lios tanquam *Lunas*, qui etsi magni sint, opus tamen habent, vt ab alijs tan-
 quam à solibus dirigantur: alii sunt tanquam *stellæ* firmamenti, qui varijs
 gratis firmiter & constanter elucet. Et quamuis ipsi in vitæ suæ pro-
 gressu industria sua laborent, vt ad tantam celsitudinem perueniant: hoc
 ipsum tamen ab illa speciali electione & vocatione prouenit, quâ Domi-
 nus voluit hanc illis gratiam præstare, & copioso aded auxilio præueni-
 re. Quemadmodum apparuit in Patriarchis, Prophetis, Apostolis alijs-
 que clarissimis sanctis. Et quod maiorem adfert admirationem, est, quod

Reprobatio
 iusta, electio
 gratuita

De Imitat.
 Christi li-
 bro 2, ca 23.
 Voluntas
 Dei pax
 nostra.

Omnium
 rerum vi-
 cissitudo.

2.

Diuersitas
 stellarum à
 Deo.

1. Cor. 15.
 41.

Duodecim
sunt Hora
diei.

In senius
refere: ita
legi in qui-
busdam li-
bris.

Gratia gra-
tus data ad
utilitatem
communē.
a 1. Cor. 12. 4
S. Thom. 1.
ibid. Lecti. 1.
Pro Ecclesia
tota.

b Matt. 7.
22.

Pro ipso re-
cipiente.

Novem ea-
rum genera

1.
Sapientia.
2.
Scientia.

vnus idemque sanctus diuersis temporibus hanc experiatur varietatem, & vno die sentit se repente illustratum, & ad magna Dei dona eleuatum: alio vero die videt se in ordinario suo cursu hærentem: cuius rei nulla potestatis causa reddi, quàm occulta Dei ordinatio, & proluxa eiusdem Domini liberalitas. Quare cum magno mysterio Sapiens interrogat, *quare lux lucem superat, & Sol solem?* Nam sol seipsum excellit, & superat, dum lucem suam aliter in diuersis diebus communicat: cuius causa est, quoniam sol iustitiae facit, quod illi placet, per occultam suam prouidentiam, vt omnes intelligant se ab ea dependere.

§. 1. *Varia gratia in bonum aliorum.*

VT autem diuitia appareant, quas Deus in sapientia suæ infinitæ ac prouidentia thesauris reconditas habet, indicabimus breuiter harum gratiarum supernaturalium varietatem, ad duos ordines eas reducentes. Quasdam quæ præcipuè in utilitatem nostram conceduntur; alias in aliorum commodum quas Theologi *gratis datas* appellant, suntque supernaturales quasdam facultates à Spiritu sancto ad opera aliqua valde gloriosa & excellentia concessæ, quarum finem explicuit Apostolus cum dixit, *a unicuique autem datur manifestatio Spiritus ad utilitatem.* hoc innuens, quod manus harum gratiarum sit ostendere & manifestare virtutem & sanctitatem Spiritus sancti, non solum quam in se ipso habet, sed quam ijs imprimat, in quibus habitat. Aliquando enim manifestant veram Fidem & sanctitatem Sponsæ sue ECCLESIAE: & in eum finem concedi solent non iustis modò, sed etiam peccatoribus. Quales illi fuerunt, de quibus dixit Saluator, quod in nouissimo iudicij die dicturi sint: *b Domine, Domine, nonne in nomine tuo prophetauimus, & in nomine tuo Dæmonia eiecimus, & in nomine tuo virtutes multas fecimus?* Quibus nihilominus ipse respondebit: *quia nunquam noui vos: discedite a me, qui operamini iniquitatem,* ista enim vestra opera in aliorum utilitatem cessarunt: vos autem nihil de vestra utilitate egistis. Alias eisdem gratijs manifestatur illius sanctitas, cui conceduntur. In quem finem non dantur, nisi viris præcellentis virtutis, in vtroque tamen casu dantur *ad utilitatem*, communè scilicet fidelium, vt confirmentur in fide & virtute: capiantque fructum ex bonis eorum exemplis, in quibus cum tot gratijs sanctitas splendet. Quas gratias Apostolus ad nouem quasi magis præcipuas reuocat, quarum tres spectant ad veritates & virtutes Christianæ religionis persuadendas.

PRIMA est sermo SAPIENTIAE ad res altissimas & occultissimas diuinorum mysteriorum docendas & explicandas. Deinde sermo & gratia SCIENTIAE ad magnalia Dei persuadenda, quæ ex creatu-

ris ipsis deducuntur tanquam operibus manuum ipsius. Tertia est gratia FIDELI ad articulos & veritates ordinarias persuadendas, quæ omnibus vniuersimproponuntur. Hæ itaque tres gratiæ intellectum illustrent eas recipientis, tantis cælestibus splendoribus, vt is possit, quod in se sentit & assequitur, alijs ita proponere, vt & illi intelligant; &, quomodo eis conuenit, etiam sentiant. Sed quoniam huiusmodi res aded sunt excelsæ & à nostris sensibus & ratiocinationibus eleuata, vt non possint sufficienter rationibus humanis confirmari, addit Spiritus sanctus ad eas confirmandas quatuor alias gratias, quæ instar sigilli regii, ipsius diuinitatis sint à qua procedunt; & tanquam certissima testimonia, quod Spiritus sanctus auctor sit veritatis & sanctitatis illius; quam illæ confirmant. Gratia SANITATVM fidem confirmat, dum agrotos modo quodam prodigioso restituit sanitati; & beneficium hac ratione illis confert. Operatio VIRTVTVM siue miraculorum eandem confirmat, dum ea prodigia efficit, quæ mundum faciunt obstupescere. Gratia PROPHETIÆ: quia aperit & certissimè reuelat futura: quamuis à libero arbitrio dependeat. hoc enim; vt Isaias dixit, Dei proprium est: *annunciare, inquit, quæ ventura sunt in futurum, & sciemus quia Deus est.* Gratia DISCRETIONIS spirituum aperit arcana, quæ in hominis corde geruntur: quod æquè proprium est Dei atque nosse futura. Quæ quatuor gratiæ etiam habent hunc vsum, vt aliquas fidelium necessitates reficiant: quando in terra alia remedia defunt; quia per eas manifestat Deus Omnipotentiam suam, defectum supplens naturæ. Denique addit Spiritus sanctus duas alias gratias, ad obices remouendos manifestationis & persuasivonis harum veritatum & virtutum.

QVORVM VNUS erat ignoratio diuersarum linguarum, qui remouetur per donum LINGVARVM: vt ab omnibus intelligi possit, qui loquitur. Alter erat obscuritas sacrarum Scripturarum: qui remouetur dono INTERPRETATIONIS sermonum & declarationis rerum obscurarum, quas Deus reuelat hominibus, vel in somniis, vel mille alijs viis.

Ex his infert S. Apostolus diuisionem, quam facit Spiritus sanctus ministeriorum Ecclesiæ. quosdam enim, ait, posuit Deus in Ecclesia, d *primum* APOSTOLOS, *secundo* PROPHETAS, *tertio* DOCTORES, *deinde* VIRTUTES, *exinde* gratias CURATIONVM, & alias de quibus diximus. & concludit: *diuidens singulis prout vult*, ita vt nec omnes det singulis, nec ordinariè omnes vni, sed has illis, illas alijs tribuit; non ob illorū merita, sed ob suā solā voluntatem. Ex qua prouenit, vt eas alicui sancto tribuat, alijs non tribuat, & interdum dat illas minus perfectis, præueniens suos electos (vt paulò post dicemus) cum tanta humilitate, & Spiritus S. plenitudine, vt possint eis in proximorum utilitatem vti, absq; proprio eorum damno: quemadmodum

3.
Fides.

4.
Sanitas.

5.
Miracula.

6.
Prophecia.
c. Isai. 42.
23.

7.
Discretio.

8.
Lingua.

9.
Interpretatio.

d. 1. Cor. 12.
28.

c. *Act.* 6. 58.

Sanctus Lucas præmittit Sanctum Stephanum fuisse, e *Spiritu sancto plenum*, & fide, & gratia: & statim subiungit: *faciebat signa magna in populo.*

§. 2. *Charitas, & varia eius opera.*

NE VERÒ quisquam animum abijciat, si huiusmodi gratijs gratis datis le videat destitutum, referemus eas, quæ in nostram cedunt utilitatem, quas Apostolus appellat *OPERATIONES*. suntque multo excellentiores, quemadmodum ipse Apostolus declarat, dicens postquam alias retulerat: *amulamini charismata meliora, & adhuc excellentiorem viam vobis demonstro.* **CHARITATEM** scilicet & opera, quæ ab ea promanant. Et vt hoc confirmet ponit admirabiles proprietates, quibus illas superat.

PRIMA est, quod sit tanquam *anima*, vita, & perfectio reliquarum gratiarum, sine qua nihil valent ad meritum vitæ æternæ. **b** *Si linguus*, inquit, *hominum loquar & angelorum, charitatem autem non habeam, factus sum velut æsonans: aut cymbalum tinniens.* cuius sonus non est viua vox, sed quasi mortua, quæ licet alios excitet, impellatque ad faciendum, quod sonus indicat: ipsa verò non mouetur loco: ita vox mea & prædicatio mea non erit mihi operatio vitæ, aut meritum vllum. Et quamuis peccatores excitem, & ad penitentiam permoueam, iustosque animem, & ad sancta opera impellam: at ego vacuus maneo vita spirituali, nullumque in ea progressum facio. *Et si habuerio Prophetiam; vt futura prædicam, & nouerim mysteria omnia, & omniem scientiam, & si habuerio omnem fidem, ita vt montes transferam, charitatem autem non habuerio, nihil sum: & omnia hæc mihi reputo tanquam nihil.* siquidem cum illis omnibus sine hac, in peccato maneo: peccatum autem est nihil, imò minus quam nihil.

ET, quamuis hæc dona in se sint aliquid, si tamen cum eo, quod charitas dat conferatur, sunt tanquam nihil; & sine ea tanquam corpus sine anima & ficus cum folijs, sine fructibus. Loquuntur quidem illi, & garrunt; sed nihil eorum faciunt, quæ dicunt. non transferunt montem cordis terreni, nec illud de malo in bonum mutant: nec ex terra eleuabunt in cælum, quod totum sola **CHARITAS** præstat: per quam homo desinit esse nihil, & ex filio tenebrarum efficitur filius lucis; & ex reo & ad infernum damnato, hæres Paradisi. Charitas sola (ait Sanctus Augustinus) discernit filios Dei à filijs Dæmonis: & S. Gregorius; vera virtus consistit in amore, non in miraculis. Nam noster Saluator non dixit: *c in hoc cognoscent quod filii mei discipuli*, si magna prodigia feceritis; *sed si dilexeritis ad inuicem.*

SED pergit vltèrius Apostolus, charitatem extollere: *si distribuerio, in-*

quit,

a 1. *Cor.* 12.

31.

S. *Thm.* ibi.

1.

b 1. *Cor.* 13. 1

Charitas anima gratiarum.

Tract. 5. in

Eph. 5. 10-

annis.

Lib. 20. Mo-

ral. c. 9.

c. 10. 13. 3.

quit: in cibos pauperum omnes facultates meas, & alia bona quaecunque proximis meis praestitero: & si tradidero corpus meum, ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest, etiam si alii proficit. dum illorum necessitatibus subuenio: sed nullus mihi fructus prouenit, ad caelum promerendum: quia haereo in peccato: etsi enim corpus ardeat, cor tamen alget: ideoque oblatio mea non placet Deo. Charitas, inquit S. Augustinus estque discernit inter opera, quae exterius apparent excellentia: quae si fiant ex vanitate, ut placeat hominibus, inania sunt & vitiosa: si autem a charitate procedunt, sunt sancta & perfecta. Charitas est, quae cum pauperi das eleemosynam, offert Deo cor ipsum: illa animum sanctis affectibus inflamat, etiam si corpus tormentorum flammis ardeat.

Hinc secunda eius oritur excellentia super reliquas gratias: quia CHARITAS est principium omnium operum sanctorum & perfectorum, mors vero & interitus omnium vitiorum. d CHARITAS, inquit idem Apostolus, patiens est, benigna est: charitas non emulatur, non agit perperam, non inflatur, non est ambitiosa, non querit quae sua sunt, non irritatur, non cogitat malum, non gaudet super iniquitate, congruat autem veritati: omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet. Nam, ut S. Thomas ostendit, omnes virtutes secum ducit colligatas, & tanquam regina omnibus imperat; omnesque in suis actibus efficiendis, ei parent. Reliquae autem gratiae praedictae nihil horum per se ipsas habent; nec hominem faciunt studiosum, patientem, & benignum; nec illi auferunt ambitionem, & superbiam, nisi hoc praestet CHARITAS. Quae admirabili quodam modo facit in suam utilitatem, quod reliquae faciunt in utilitatem aliorum. CHARITAS habet propriam donum *linguarum*, non carnis, sed ignis; non *linguarum* solum hominum, sed angelorum, quibus, ut idem Apostolus ait, loquitur intus in corde cum Deo suo in Psalmis & hymnis & canticis spiritualibus, cum gratiarum actione, aliisque tenerrimis affectibus & quando cum proximis loquitur, mouet etiam linguam, ut inflammata verba loquatur. Et, cum sit vna, loquitur omnium linguis: eo quod Spiritus S. eam regat, ut sese omnium necessitatibus accommodet. CHARITAS habet etiam suum donum *sapientiae & scientiae* ad mysteria diuina penetranda: cui enim ea Deus manifestat, nisi suis amicis? Qui autem sunt *veri amici*, nisi qui habent charitatem? Qui timetis Deum, ait Sapiens, diligite illum: & illuminabuntur corda vestra, ut amplius eius magnalia cognoscatis. Nam quod ardentius Deum dilexerimus: eo, ait S. Augustinus, certius eum videbimus. Nec vllum bonum potest perfecte cognosci, nisi perfecte ametur. Amor (ait Hugo de S. Victore) ascendit super scientiam, & maior est, quam intelligentia, & ingreditur ad occulta Dei: scientia exterius remanente, quia habet maiorem fiduciam, sensumque magis perspicacem ad penetrandum oculis con-

Charitas
sola prodest
possessori.
Tract. 7. in
Epist. 1. S.
oan.

2.

1. Cor. 13. 4
Charitas
sors virtutum.

2. 2. 9. 5. 8.
3 ex S. Aug.
serm. 46. de
tempore.

1. Ephes. 5. 19
1. Colos. 3. 16.
Charitas sors
bonorum ap-
plicas.
1. Ioan. 15. 15.
1. Eccl. 2. 10.
Lib. 8. de
Trinitate per-
lib. 8. 99. 9.
37. super c.
7. Angelica
Hierarchia,
vide S. Bo-
navent. o-
pus de 7. spi-
ritibus. 4.

templationis, quod est magis occultum. CHARITAS etiam habet secum gratiam faciendi *miracula*, non tam corporalia, quam spiritalia: impellendo ad opera prodigiosa, quæ homines admirantur, & videntur impossibilia, & incredibilia iis, qui non diligunt. Immutat, ait S. Chrysostomus, rerum naturas, & ordinem, quem in mundo videmus. Mundus enim magni facit divitias; CHARITAS autem illas contemnit: Mundus quærit honores & dignitates, CHARITAS illas fugit: Mundus quietem desiderat, & prosperis delectatur; CHARITAS autem laborem potius quærit, & exultat in aduersis. Mundus sanitatem amat, & vitam longiorem: CHARITAS amplectitur infirmitatem, & non timet mortem; offertque vitam suam & sanguinem pro iis, quos diligit. Hæc sunt miracula CHARITATIS, quibus fidei veritas & religionis nostræ excellentia confirmatur, & resplendet gloria Iesu Christi in toto mundo Ne quæras, inquit S. hic Doctor, quoddam miracula facias, aut mortuos suscites: nam si vita nostra talis esset, qualem postulat Evangelium; potius admirarentur gentiles, mores nostros; quam eos, qui miracula edunt. Recordare, quod quando S. Apostolus dixit *adhuc excellentiorem viam vobis demonstro*: non illis prodigia narrauit, sed CHARITATEM, & eius opera proposuit: hæc maxima miracula sunt, hæc signa eximia, per quæ valdè illustres erimus coram Deo, & Angelis eius.

3.

HIS accedit *tertia* CHARITATIS excellentia super reliquas gratias, quod scilicet sit *perpetua*: nam quemadmodum anima rationalis, etiam corpore pereunte, non perit; ita ait Apostolus, h CHARITAS *numquam excidit*, prophetiæ euacuabuntur, linguæ cessabunt, scientia destruetur: quod attinet ad imperfectionem, quam habet: nam hic omnis nostra scientia, & locutio nostra est tanquã infantium, qui nihil sciunt nisi veluti literas coniungere, & balbutire, qui cum sunt adulti & viri, euacuant quæ erant paruuli: ita scientiæ huius vitæ sunt obscuritatis plenæ, & alijs multis imperfectionibus, quæ in ipso gloriæ aditu exuuntur: in qua videtur Deus, non per speculum, nec in enigmate & nebula, sed facie ad faciem, cum summa claritate & euidencia. At CHARITAS, quæ in hac vita incipit, non finitur in morte; sed durat in æternum, ibique fortius eum Dominum diligit, quæ maiori diligit charitate. *Tenete, fratres*, (ait S. Augustinus) *potius dilectionem Dei, ut quomodo Deus est æternus, sic & vos maneatis in æternum: quia talis est quæque, qualis eius dilectio est*. Terram diligis, terra eris: Deum diligis: quid dicam, Deus eris? non audeo dicere ex me, scripturas audiamus: *ego dixi Unus estis & filii altissimi omnes*. Quod si amor te facit Deum per participationem etiam proprietates Dei dabit cum æternitate, quam ipse habet. Si amas, eris sapiens, sicut Deus, Sanctus, sicut Deus; potens, & æternus, sicut Deus: si cum amaeris, qui semper est speciosus, eris & tu speciosus cum illo, & quod

amplius

Homil. 32. in
1. Corinib.Charitas
magnum
miraculum.Homil. 33. in
1. Cor. prope
finem.

h. 1. Cor. 13. 8.

Scientia perit,
charitas
æterna est.Tract. 2. in
Epist. 1. S.
Ioan. ad
finem.

Psal. 81. 6.

Tract. 9.

amplius amor in te crescit, eò magis crescit pulchritudo: quia charitas est pulchritudo animæ tuæ, & participatione pulchritudinis Dei, & ut semel dicatur; quicquid de charitate dici potest, hoc sufficit, quòd *Deus CHARITAS est*. Brevis laus, & magna laus: brevis in sermone & magna in intellectu: *Deus CHARITAS est, & qui manet in charitate in Deo manet & Deus in illo*. Sit tibi domus Deus, esto domus Dei: mane in Deo, & manet in te Deus. Maneat in te Deus, ne pereas: maneas in Deo, ne cadas. Si tecum habeas charitatem, habes & *DEVM*, & cum eo bona omnia: siquidem eius *CHARITAS* est fons omnium bonorum. O *CHARITAS* gratia gratiarum, virtutum regina, operum Sanctorum principium, radix meritorum, fons saliens in vitam æternam, ad quam deducis animam, & in *DEVM* transformas, faciens eam unum spiritum cum Deo. O Deus qui es *CHARITAS*, communita reliquas gratias pro libitu cui volueris, mihi hæc præsta ceteris maiorem, ut perpetuo te diligam cum perfecta charitate.

INPONAMVS finem prædictis de infinita diuinæ providentiæ liberalitate in distributione suarum gratiarum: quæ, cum decreuerit reliquas gratias non omnibus fidelibus dare, etiamsi eas cupiant, & habere contendant; nisi paucis, & eas non quærentibus: hanc tamen supremam gratiam *CHARITATIS* omnibus, eam volentibus, & ad eam recipiendam se disponentibus, liberaliter offert, nemine excepto; nec limite aut termino augmenti, & perfectionis eius apposito quam diu vitam superstes erit. *CHARITAS*, ait S. Augustinus, nascitur, ut crescat; & crescendo perficiatur bonis operibus: Et, si perfecta sit, quid dicit? *Mibi vivere Christus est, & mori lucrû: cupio dissolvi & semper esse cum Christo: ut illo fruam, & simul fructibus CHARITATIS* in æternum, Amen.

CAPVT XII.

*DEVM DOMINVM NOSTRVM DISTRIBVERE
suas vocationes ad extraordinarios sanctitatis modos: &
quod genus personarum ad eos eligat.*

DVO magis propria, & magis insignia *CHARITATIS* opera, in quibus substantialis vitæ Christianæ perfectio consistit, sunt *AMOR DEI & PROXIMI*: ex quibus *duæ* illæ vitæ procedunt, quas Sancti Contemplatiuam, & Activam appellant, quæ, ut S. Thomas ait, consistunt in operibus, & dicuntur *vite*: quia sunt opera vitæ *CHARITATIS*. Opera vitæ Contemplatiuæ oriuntur ex amore Dei; Activæ verò ex amore proximi: & sunt præcipua materia divisionis, quam vocat Sanctus Apostolus *operationum*, quas *SPIRITVS SANCTVS* per-

specia-

Tract. 8. ad
finem. &
Tract. 9. in
principio.
Kl. Ioan. 4.
6.

Amor facit
esse Deum.

Charitas
omnibus,
gratia pau-
cis offerun-
tur.

Tract. 5.
Phil. 1. 27.

2. 2. q. 179